

Beantwoording vragen 31-3-2016

Beantwoording van de vragen die zijn gesteld tijdens de raadsinformatieavond over de opvang van vluchtelingen in Waalre. Voor de overzichtelijkheid zijn de vragen/antwoorden verdeeld over thema's. De vragen en antwoorden komen ook op www.waalre.nl/opvangvluchtelingen te staan.

Vragen over Besluitvorming

Is er al besloten dat er in Waalre een opvang voor vluchtelingen komt?

Nee, zeker niet. Op 31 maart 2016 zijn de gemeenteraad en geïnteresseerde inwoners geïnformeerd over de mogelijkheid om in Waalre een opvang voor vluchtelingen te vestigen. Op dit moment onderzoekt het COA, het uitvoeringsorgaan van het Ministerie dat feitelijk de huisvesting bouwt en exploiteert, drie locaties in de gemeente op hun geschiktheid hiervoor. In april verwachten we meer te horen van het COA. Alle drie de terreinen zijn in eigendom van de gemeente Waalre.

Hoe verloopt de besluitvorming?

Op dinsdag 3 mei 2016 neemt het college een (voorgenomen) besluit over wat de inzet van Waalre zal zijn voor de opvang van vluchtelingen. De insteek van het college is om een AZC met maximaal 300 vluchtelingen mogelijk te maken. De gemeenteraad kan in een oordeelsvormende raadsvergadering op 12 mei 2016 reageren door zgn. 'wensen en bedenkingen' aan het college mee te geven. Het college neemt vervolgens deze wensen en bedenkingen mee in zijn definitieve besluitvorming over wat de inzet van Waalre zal zijn in de regio.

Het feit of er een AZC in Waalre komt, is een besluit van het college. Dit is afhankelijk van twee belangrijke factoren. Allereerst of het COA de vestiging van een AZC (financieel) haalbaar acht. Vóór de definitieve besluitvorming moet hierover duidelijkheid bestaan. Verder of de inzet van Waalre een noodzakelijk onderdeel is van het gezamenlijke plan van de zeven gemeenten in de regio Brainport. In dat plan staat welke gemeente welk aandeel levert in welke vorm om aan de opdracht van de Commissaris van de Koning voor de regio Brainport te voldoen: met spoed 1060 extra opvangplaatsen voor asielzoekers te realiseren.

Als het college heeft besloten dat een AZC in Waalre de inzet zal zijn en dit uiteindelijk een onderdeel van het regionale plan van aanpak wordt, doet het COA vervolgens formeel een verzoek aan de gemeente Waalre om de betreffende locatie te mogen huren om er een AZC op te vestigen. Hierna wordt een huurcontract afgesloten en zal het COA de benodigde vergunningen aanvragen. Indien het AZC voor langere tijd gevestigd wordt, dan is wellicht nog een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. Tegen de verlening van de vergunningen en de eventuele wijziging van het bestemmingsplan staan de gebruikelijk bezwaar- en beroepsmogelijkheden open.

Kunt u garanderen dat de gemeente Waalre zich aan alle wettelijke regels en procedures houdt die betrekking hebben op de opvang van vluchtelingen en statushouders?

In het gehele besluitvormingstraject worden uiteraard alle wettelijke termijnen en procedures gevolgd.

Wat gebeurt er na 2016?

Op dit moment is de extra opgave voor de opvang asielzoekers voor 2016 bekend. Dat is

7.200 voor de gehele provincie Noord-Brabant en 1.060 voor de regio Brainport. Waalre heeft daarnaast als opgave voor 2016 het huisvesten van 44 statushouders. Voor 2017 zijn nog geen cijfers bekend. Wij hopen zo spoedig mogelijk een inschatting te krijgen voor de komende jaren, zodat wij weten wat er de komende tijd nodig is.

Vraag over Verplichting aantal vluchtelingen

Welke aantallen vluchtelingen zijn we verplicht op te nemen?

Er zijn in Nederland in 2016 93.000 plaatsen nodig. Dit betekent voor Brabant 14.000 plaatsen. Dat zijn er 7.200 extra ten opzichte van de voorlaatste prognose. Voor de verdeling per regio betekent dit dat de regio Brainport waar Waalre toe behoort 1.060 extra plaatsen moet realiseren. Naar rato van het aantal inwoners zou dit 67 vluchtelingen voor Waalre betekenen. Nu kan het COA voor 67 asielzoekers geen huisvesting bouwen/inrichten en dus zal er met grotere eenheden gerekend moeten worden.

Naast de asielzoekers hebben we als Waalre een quotum statushouders dat we moeten huisvesten. Dat is in 2016 een aantal van 44. De ene gemeente heeft geen mogelijkheden voor een AZC, de andere gemeente heeft geen mogelijkheden voor de huisvesting van extra statushouders. De mogelijkheid om niets te doen en te betalen is voor het college van Waalre geen optie. Dat zou een theoretische mogelijkheid zijn als het aanbod heel groot was. Er is een nijpend tekort. Iedereen moet doen wat mogelijk is. Om toch aan de gezamenlijke opgaven te kunnen voldoen, is uitruil tussen asielzoekers (AZC) en extra statushouders wel mogelijk. Deze afspraken zullen in de regio gemaakt worden. Uitgangspunt is dat iedere gemeente zijn aandeel levert.

Vragen over huisvesting

Heeft de gemeente Waalre een doortimmerd plan voor de huisvesting van vluchtelingen/statushouders op basis van gedegen onderzoek?

De Commissaris van de Koning heeft alle gemeenten in Brabant gevraagd in regionaal verband vastgoed en locaties ter beschikking te stellen voor de opvang van vluchtelingen. Het college van Waalre heeft als inzet hieraan mee te werken, omdat de nood hoog is en het niet wil en kan weggijken. Om aan de vraag van de provincie te voldoen, is onderzocht hoe dit zou kunnen. Er is allereerst gekeken of extra opvang van statushouders (boven op onze reguliere taakstelling) een alternatief zou kunnen zijn voor de opvang van asielzoekers. Diverse opties zijn hierbij onderzocht, maar de conclusie was dat dit geen haalbaar alternatief is. Dat betekent dat de opvang van asielzoekers voor Waalre de enige manier is om aan de opgave te voldoen. Vervolgens is onderzocht of er op dit moment vastgoed in de gemeente Waalre is dat geschikt zou zijn voor de opvang van grotere aantallen asielzoekers. Dit blijkt niet het geval. Daarmee is de enige optie het aanbieden van een geschikt terrein aan het COA. De uiteindelijke huisvesting van de vluchtelingen is vervolgens de verantwoordelijkheid van het COA. Het COA heeft hiermee jarenlange ervaring (vanaf 1993). Het COA voert zijn taken uit in opdracht van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie. De veiligheid en leefbaarheid van alle betrokkenen staan daarbij steeds centraal. Mocht er een AZC in Waalre komen, dan zal de gemeente zo spoedig mogelijk met een plan komen (in samenspraak met het COA) hoe de integratie zo goed mogelijk vorm te geven. Waar mogelijk willen we hierbij de kennis, kunde en ervaringen van de Waalrese gemeenschap inzetten.

Wie neemt in de gemeente de initiatieven voor de huisvesting van vluchtelingen/statushouders? Marktpartijen of de gemeente?

Tot op heden heeft de gemeente Waalre de initiatieven genomen, overigens in heel nauw contact met de woningbouwcorporaties. De gemeente heeft met marktpartijen gesproken, maar die zien tot op heden geen mogelijkheden om opvang voor vluchtelingen te realiseren in hun vastgoed of op hun terreinen. De gemeente staat open voor initiatieven van marktpartijen.

Wat doen de corporaties om statushouders te huisvesten? En wat kunnen zij doen om een AZC te realiseren?

De woningcorporaties en de gemeente werken nauw samen om de statushouders te huisvesten. In 2015 is er vanwege de verhoogde taakstelling een bestuurlijke taskforce gevormd om alle mogelijkheden in beeld te krijgen en te beoordelen. Naast het inzetten van vrijkomende huurwoningen zijn en worden ook andere mogelijkheden onderzocht, zoals plaatsing van tijdelijke woonunits, aankoop en verbouw van gebouwen etc. De corporaties hebben geen rol in het realiseren van een AZC, dit is de taak van de COA.

Welke mogelijkheden heeft de gemeente om dwang uit te oefenen op particulieren/ondernemers/corporaties om een terrein/vastgoed beschikbaar te stellen voor een AZC of statushouders?

De gemeente kan anderen niet dwingen om een terrein of vastgoed beschikbaar te stellen voor een AZC of huisvesting voor statushouders.

Kan vastgoed Den Hof of het te slopen deel van 't Hazzo gebruikt worden om een AZC in te vestigen?

Op Den Hof is er weliswaar leegstand in enkele (winkel)panden, maar er is geen groter geheel waar eventueel een AZC in gehuisvest kan worden. Een deel van 't Hazzo wordt gesloopt ná oplevering van het nieuwe multifunctionele gemeentehuis. Dit is nu gepland in maart 2018 en tot die tijd zijn de zalen van 't Hazzo normaal in gebruik bij de verenigingen. Een AZC zou op korte termijn gerealiseerd moeten worden en dus niet pas in het voorjaar van 2018.

Waarom zijn er maar drie van de oorspronkelijke tien terreinen overgebleven om nader te onderzoeken?

Het COA heeft alle potentiële terreinen getoetst op geschiktheid aan de hand van de criteria van het COA. Daarbij bleken veel terreinen toch niet geschikt voor het realiseren van een AZC, vooral vanwege de verplichte minimale omvang van 2 hectare.

Wat houdt het beleidsplan regio sociale woningbouw 800+ in en waar kunnen we dat terugvinden?

Dit is een verwijzing naar het 'Actieplan Statushouders 2016-2017' waarin de gemeenten en woningcorporaties in het Stedelijk Gebied Eindhoven samen met het COA afspreken om gezamenlijk de verhoogde taakstelling tot het huisvesten van statushouders op te pakken. In het Actieplan is globaal berekend dat er elke jaar ongeveer 400 woningen extra nodig zijn om de taakstelling waar te maken. Dit kan door nieuwbouw, maar ook door andere maatregelen zoals een andere benutting van de woningen (kamerverhuur). De woningcorporaties zullen inzichtelijk maken hoe, waar en onder welke voorwaarden deze toevoeging zou kunnen plaatsvinden.

Het Actieplan is terug te vinden via

<http://www.waalre.nl/nieuws/2016/02/29/stedelijkgebied-eindhoven-huisvest-samen-statushouders>.

Bouwgrond Waalre-Noord, wanneer bouwen?

De terreinen in Waalre-Noord, die in beeld zijn voor een AZC, worden niet op korte termijn ontwikkeld voor woningbouw. Deze weilanden staan niet op het woningbouwprogramma voor de komende vijf jaar. Gronden in de omgeving van deze terreinen zijn nu wel in ontwikkeling en zullen gewoon volgens planning worden gerealiseerd.

Wat zijn concrete plannen voor statushouders?

De gemeente en woningcorporaties bekijken steeds gezamenlijk de mogelijkheden om huisvesting voor statushouders te realiseren. Allereerst wordt bij elke vrijkomende sociale huurwoning bekeken of deze geschikt is voor statushouders. Zo zijn er de afgelopen maanden ook statushouders gehuisvest. De corporaties zijn daarnaast in gesprek met enkele vastgoedeigenaren om in geschikte panden appartementen voor onder meer deze doelgroep te realiseren. De gemeente heeft het pand Raadhuisstraat 22 in Aalst beschikbaar gesteld voor huisvesting van vier alleenstaande statushouders. Dit pand wordt thans hiervoor geschikt gemaakt. Tenslotte heeft woningcorporaties 'Thuis een verzoek ingediend om bij een boerderij Frederik Hendrikstraat 2 in Ekenrooi een tiental tijdelijke woonunits te plaatsen. Deze procedure loopt.

Waarom vraagt de gemeente Waalre aan de klankbordgroep om te komen met een professioneel en goed onderbouwd plan als alternatief voor het eerder genoemde experiment in de Rooische Hoeve? Is dat niet wat de gemeente zelf eerst moet doen?

Om tot een goede belangenafweging te komen en om zorgen uit de buurt te horen - en waar mogelijk rekening mee te houden - is een klankbordgroep opgericht. De opdracht van de klankbordgroep is om te adviseren op welke manier en onder welke voorwaarden/garanties vijf ex-gedetineerden in de boerderij en maximaal tien statushouders op het naastgelegen weiland opgevangen kunnen worden óf welk goed onderbouwd en gemotiveerd alternatief de klankbordgroep adviseert. Daarbij is de huisvesting van maximaal vijftien urgent woningzoekenden en bijbehorende voorwaarden en garanties op de genoemde locatie leidend.

Vraag over financiën

Hoe zit het met de financiën als er een AZC komt?

Het COA huurt de terreinen van de eigenaar, mogelijk de gemeente, en betaalt hiervoor huur. Daarnaast ontvangt de gemeente een vergoeding voor de voorbereidingskosten voor vestiging van een AZC. De gemeente ontvangt een vergoeding gerelateerd aan het aantal opgevangen asielzoekers, plus een vergoeding voor kosten van maatschappelijke begeleiding en eventueel onderwijs. In principe zijn de vergoedingen en kosten in evenwicht. De bouw en de exploitatie van het AZC gebeurt op kosten van het COA.

Vragen over Integratie

Wat is de rol van Vluchtelingenwerk Waalre?

Vluchtelingenwerk heeft als hoofdtak de begeleiding van statushouders bij vestiging in de gemeente Waalre. Hun expertise kan in overleg met hen en het COA ook worden ingezet bij de begeleiding en integratie van asielzoekers in een AZC.

Hoe wordt een zinvolle dagbesteding gerealiseerd voor vluchtelingen in een AZC en/of statushouders?

In overleg met het COA wordt afgesproken hoe een zinvolle dagbesteding wordt gerealiseerd. Streven is om zoveel mogelijk een dagbesteding te realiseren die aansluit bij de individuele capaciteiten en mogelijkheden van de vluchtelingen. De inzet is om de integratie snel en zo succesvol mogelijk te laten verlopen.

Zijn de scholen uitgerust om kinderen van vluchtelingen les te gaan geven?

Onderwijs aan kinderen is zeer belangrijk en zal bij voorkeur worden georganiseerd in de buurt. Als dit betekent dat de kinderen naar een reguliere basisschool moeten, zal met deze school gekeken worden hoe hier zo goed mogelijk op in te spelen.

Vragen over Vrijwilligerswerk

Op welke wijze kunnen inwoners een bijdrage doen aan hulp voor vluchtelingen? Is vrijwilligerswerk mogelijk bij een AZC en voor langere tijd?

Dit zal ongetwijfeld mogelijk zijn. Zodra meer bekend is over de mogelijke komst van een AZC in Waalre, wordt vrijwilligerswerk een van de onderwerpen waarover de gemeente met inwoners in gesprek gaat.

Zijn er genoeg vrijwilligers?

Uit ervaringen elders in het land blijkt dat er over het algemeen voldoende vrijwilligers zijn die willen meehelpen aan de opvang van vluchtelingen.

Vragen over Veiligheid

Is er een risicoanalyse gemaakt?

Op dit moment is er nog geen risicoanalyse gemaakt. Zodra een definitief besluit is genomen over de opvanglocatie voor vluchtelingen in Waalre, maakt de politie een veiligheidsanalyse. Deze analyse is onderdeel van een integraal veiligheidsplan. In dit plan worden de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van alle betrokken partijen vastgelegd.

Welke stijging over criminaliteit is er in gemeenten waar al een AZC is? Blijven de risico's beperkt?

De criminaliteitscijfers zijn niet bekend omdat de politie hierop niet registreert. Gemeenten die een groot asielzoekerscentrum op hun grondgebied hebben, geven aan dat er zich weinig tot geen incidenten hebben voorgedaan waarbij mensen van buiten het AZC gedupeerd werden. Volgens de gemeenten nam de criminaliteit niet toe, zo blijkt uit een onderzoek van de NOS in oktober 2015. De politie neemt de vraag over de risico's mee in de nog uit te voeren veiligheidsanalyse.

Vragen over Communicatie

Op welke platforms gaat gemeente informatie over de opvang van vluchtelingen delen?

De belangrijkste (schriftelijke) kanalen die we gebruiken, zijn de speciale website www.waalre.nl/opvangvluchtelingen en de gemeentepagina in De Schakel. Belangstellenden kunnen zich vanaf 19 april 2016 via de site aanmelden om digitaal op de hoogte te worden gehouden van actueel nieuws. Ook via Twitter verwijzen we naar belangrijke, nieuwe informatie. Zodra bekend is of en zo ja, waar er een AZC wordt

gevestigd, worden er bijeenkomsten voor bewoners en andere belanghebbenden georganiseerd. Gezien het proces van besluitvorming zal dit waarschijnlijk in de week van 16 mei a.s. zijn.

Vindt u ook dat de gemeente Waalre dezelfde communicatiefouten heeft gemaakt als veel andere Nederlandse gemeenten als het gaat om de berichtgeving over de opvang van vluchtelingen en statushouders?

De gemeente Waalre communiceert permanent via De Schakel, social media, nieuwsbrieven en twee aparte websites, over de opvang van vluchtelingen in zijn algemeenheid (www.waalre.nl/opvangvluchtelingen) en specifiek over de Rooische Hoeve (www.waalre.nl/rooischehoeve).

Het college realiseert zich dat het moeilijk uit te leggen is dat het besluit over de komst van een AZC in hele kort tijd wordt genomen, zonder inbreng van inwoners en andere belanghebbenden. De reden hiervan is dat er sprake is van een enorm maatschappelijk probleem voor alle gemeenten, dat in ongekend korte tijd (in ieder geval in Brabant) om een oplossing vraagt. Een andere reden is dat veel mensen het belang van een AZC binnen hun gemeente wel inzien, maar liever niet in hun directe omgeving. Gesprekken met (en inbreng van) inwoners over locatie, vorm en aantallen kost veel tijd (die we niet hebben) met grote kans op een uitkomst zonder veel draagvlak, in ieder geval geen draagvlak bij de mensen die vlakbij de locatie wonen, waar die locatie ook is. Het college neemt in zijn besluitvorming alle zorgvuldigheid en procedures in acht. Dit communicatieproces is in grote lijnen in overstemming met vergelijkbare situaties in het land.